

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

GO! KONINKLIJK ATHENEUM BERCHEM TE BERCHEM

Hoofdstructuur secundair onderwijs

Doorlichtingseenheid 2000000205

Instelling GO! Koninklijk Atheneum Berchem
Uitbreidingstraat 246 - 2600 BERCHEM

Beleidsverantwoordelijke DIRK BOEYE

Telefoonnummer 03/239.00.23

E-mail directie@kaberchem.be

Website <http://www.kaberchem.be>

Bestuur GO! scholengroep Antwerpen
Thonetlaan 106 A - 2050 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SGGO nr1 Antwerpen-Wommelgem-Zwijndrecht
Thonetlaan 106A - 2050 ANTWERPEN

Centrum voor leerlingenbegeleiding GO! CLB Antwerpen
Ruggeveldlaan 471 - 2100 DEURNE

Start- en einddatum doorlichting 16/10/2023 - 19/10/2023

Inspectieteam Lieve CLAES
Marc SMEULDERS
Immanuel SYNAEVE

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De leerlingenbegeleiding met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen	9
4.2	Competenties in het Frans in de eerste graad A-stroom	9
4.3	Competenties in STEM in de eerste graad A-stroom	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De leerlingenbegeleiding met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen	14
6.2.2	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16
9	BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID	17

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij de begeleiding volgens het zorgcontinuüm, de afstemming op het gevalideerd doelenkader, het leef- en leerklimaat, de leer- en ontwikkelingsgerichte instructie, de effectieve feedback, de materiële leef- en leeromgeving en het duaal leren (indien van toepassing) tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

Alle hoofdstukken van dit verslag en het advies hebben betrekking op de doorlichtingseenheid GO! Koninklijk Atheneum Berchem (doorlichtingseenheid 2000000205). Deze eenheid omvat geheel of gedeeltelijk volgende scholen:

- GO! K.A. Berchem (125963).

Het aanbod van de doorlichtingseenheid en een overzicht van de onderwijslesplaatsen is terug te vinden als bijlage bij dit verslag.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Die visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de visie op de leerlingenbegeleiding met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen. Voor haar gelijke onderwijskansenbeleid formuleert de school duidelijke streefdoelen en koppelt daaraan indicatoren en een tijdspad. De visie vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren via personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen, maar ook via informele weg. De school stuurt haar visie bij waar nodig. Ze doet dat onder meer omwille van de veranderende leerlingenpopulatie en op basis van evaluaties. Ze maakt daarvoor gebruik van het referentiekader voor onderwijskwaliteit.
Organisatiebeleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school ontwikkelt en voert een beleid, waarbij participatie, dialoog en efficiëntie belangrijk zijn. De school heeft daarvoor overlegstructuren waarin leerlingen, ouders en teamleden zich kunnen engageren in de besluitvorming. Ze staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. Ze stimuleert vernieuwing, reflectie en expertisedeling tussen de teamleden. De open klassenraden in functie van onderwijsloopbaanbegeleiding en het invoeren van het driesporenbeleid rond differentiatie in een aantal vakken getuigen daarvan. De school werkt samen met anderen om de schoolwerking te versterken. Het gaat bijvoorbeeld om de scholengroep, de jeugddienst, het cultureel centrum en de pedagogische begeleidingsdienst. Ze communiceert frequent, laagdrempelig, transparant en doelgericht over haar werking met interne en externe belanghebbenden. Ze kan haar interne communicatie rond haar strategische doelen nog versterken.
Onderwijskundig beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school geeft het onderwijskundig beleid vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. De opvolging van die maatregelen en afspraken kan echter nog verbeteren, zoals blijkt uit de onderzoeken onderwijsleerpraktijk. De school ondersteunt de teamleden. Ze zet de middelen voor het versterken van gelijke onderwijskansen doelgericht in.

**Cyclische evaluatie van de kwaliteit
BENADERT DE
VERWACHTING**

De school evalueert een aantal relevante aspecten van de schoolwerking, maar ze ent die evaluatie niet steeds op helder geformuleerde doelen met voldoende oog voor de resultaten en effecten bij de leerlingen. Een aantal acties, afspraken, maatregelen en innovaties worden nog niet gevat door een evaluatie als onderdeel van een gewenste kwaliteitscultuur. De evaluatie is daarom beperkt systematisch en cyclisch.

**Betrouwbare evaluatie van
de kwaliteit
VOLGENS DE VERWACHTING**

De school evalueert haar kwaliteit doelgericht op basis van diverse kwantitatieve bronnen. Het is een groeikans om de beschikbare kwalitatieve informatie beter te valoriseren in de evaluatie van haar werking. De school betreft bij de evaluaties relevante partners. Ze benut bij haar evaluaties nadrukkelijk de resultaten en effecten bij de leerlingen. Dat is bijvoorbeeld zichtbaar in de actie rond de verbeterde klassenraadadviezen. De evaluaties zijn betrouwbaar.

**Borgen en bijsturen
VOLGENS DE VERWACHTING**

De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze positioneert zich daarbij in een zelf vooropgesteld groeitraject. De uitdagingen van de voorbije jaren en de sterke groei die de school kende, spelen daarbij een rol. Ze bewaart en verspreidt structureel wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt systematisch doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. Die acties worden gespreid in de tijd met het oog op de haalbaarheid ervan.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De leerlingenbegeleiding met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm VOLGENS DE VERWACHTING	Het schoolteam begeleidt de leerlingen planmatig volgens een continuüm van zorg waarbij de mate van individualisering toeneemt naarmate de nood aan begeleiding stijgt. Het schoolteam verzamelt actuele en relevante context-, input- en outputgegevens over wat de ontwikkeling van leerlingen kan belemmeren en bevorderen. Voorbeelden daarvan zijn de studieresultaten van de leerling uit de vorige school, de thuissituatie en de mentale en fysieke gezondheid. Het schoolteam heeft zicht op de onderwijsbehoeften op school-, groeps- en leerlingniveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Het team betreft daarbij relevante partners zoals ouders, leraren, CLB en relevante externe partners. Het schoolteam bepaalt begeleidingsdoelen, onderneemt preventieve acties en neemt maatregelen met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen. Daarvan getuigen onder meer het coachingsuur in de eerste graad, de 'VIP-dag' rond pesten en een themadag rond geaardheid. Voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften bepaalt en monitort de klassenraad de doelen en de redelijke aanpassingen. Ze neemt die op in een handelingsplan, dat vlot toegankelijk is voor alle relevante betrokkenen. Het schoolteam volgt de effecten van de begeleiding op school-, groeps- en leerlingniveau op. Het schoolteam implementeert, waar zinvol, de doeltreffende maatregelen schoolbreed in de brede basiszorg.
---	--

4.2 Competenties in het Frans in de eerste graad A-stroom

Afstemming op het gevalideerd doelenkader BENADERT DE VERWACHTING	De aangeboden doelen sporen gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De leraren zorgen voor samenhang tussen de aangeboden doelen, maar de volledigheid en het evenwicht ervan zijn nog werkpunten. Dat geldt in het bijzonder voor de variatie in tekstsoorten en de productieve vaardigheden.
Leef- en leerklimaat VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren creëren een positief en stimulerend leef- en leerklimaat. Ze nemen op basis van de brede beeldvorming initiatieven opdat de leerlingen zich lichamelijk, mentaal en sociaal goed voelen in de klas. Leerlingen mogen vragen stellen en fouten maken. Beide vormen een aanknopingspunt voor het leren. De leraren gaan positief om met de diversiteit van de leerlingengroep. Ze onthouden zich van zichtbare vooroordelen en stereotypering.

Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren. De instructie is geleidelijk door een logische en stapsgewijze opbouw. Het stellen van hoge verwachtingen afgestemd op de zone van de naaste ontwikkeling vormt een aandachtspunt. De leraren zorgen ervoor dat de instructie activerend, betekenisvol en taalontwikkend is. Sommige leraren kunnen het gebruik van leeractiviteiten die gevarieerd zijn op het vlak van inhoud, contexten en groeperingsvormen, nog optimaliseren. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. Ze maximaliseren de tijd om te leren.
Effectieve feedback BENADERT DE VERWACHTING	De feedback is een systematisch onderdeel van het onderwijsleerproces en is duidelijk, gedoseerd en doorgaans constructief en motiverend. De leraren geven de feedback vorm binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om systematisch effectieve feedback te geven. De feedback is voornamelijk gericht op het zelfniveau, het productniveau en de voorbije stappen in het leerproces. Hij is beperkt gericht op de volgende stappen in het leerproces, het proces- en zelfregulerend niveau.
Materiële leef- en leeromgeving VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren beschikken over de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De leermiddelen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen.

4.3 Competenties in STEM in de eerste graad A-stroom

Afstemming op het gevalideerd doelenkader BENADERT DE VERWACHTING	De aangeboden doelen sporen gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. Sommige doelen worden planmatig nagestreefd. Voor andere doelen krijgen leerlingen een aantal incidentele, maar soms te weinig doelgerichte leerkansen. De samenhang tussen de aangeboden doelen over de disciplines heen en de volledigheid en het evenwicht ervan zijn nog werkpunten.
Leef- en leerklimaat VOLGENS DE VERWACHTING	Bijna alle leraren leveren inspanningen om een positief leef- en leerklimaat te creëren, waarin alle leerlingen zich goed voelen. Soms blijven er kansen liggen om positief om te gaan met de diversiteit van de leerlingengroep. Vaak verhogen leraren het competentiegevoel bij de leerlingen door positieve feedback en succeservaringen. Het is een groeikans om die goede aanpak bij alle leraren te garanderen ten bate van alle leerlingen. De school nam dat reeds ter harte.

Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie BENADERT DE VERWACHTING	De leraren leveren inspanningen om het leren te ondersteunen. Ze laten echter nog kansen liggen om de instructie geleidelijker en voldoende betekenisvol te maken en de leerlingen een passende uitdaging te bieden. De instructie is doorgaans activerend en taalontwikkelend. De leraren gebruiken af en toe authentieke en realistische contexten, maar afhankelijk van de discipline blijven op dat vlak nog kansen liggen. De leraren gebruiken soms werk- en groeperingsvormen die leerlingen aanzetten tot samenwerking en interactie. Ze besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. De leraren zorgen echter zelden voor ruimte voor experiment en zelfontdekkend leren. De leraren remediëren op maat en bieden gerichte ondersteuning. Ze maximaliseren de tijd om te leren.
Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren geven geregeld feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen die aansluiten bij de leeractiviteiten en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt doorgaans plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Materiële leef- en leeromgeving BENADERT DE VERWACHTING	De leraren beschikken over te beperkte leermiddelen om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. Het ontbreekt de leerlingen aan voldoende en diverse meetinstrumenten en materialen om zelf metingen en observaties uit te voeren en om hun creativiteit in een probleemoplossend proces in te zetten. De leermiddelen en de infrastructuur zijn veelal veilig en zijn beperkt aangepast aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen, maar is beperkt stimulerend.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	●
Borgen en bijsturen	●

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij de begeleiding volgens het zorgcontinuüm, de afstemming op het gevalideerd doelenkader, het leef- en leerklimaat, de leer- en ontwikkelingsgerichte instructie, de effectieve feedback, de materiële leef- en leeromgeving en het duaal leren (indien van toepassing) tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De leerlingenbegeleiding met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm ●

6.2.2 De onderwijsleerpraktijk

	Competenties in het Frans in de eerste graad A-stroom	Competenties in STEM in de eerste graad A-stroom
Afstemming op het gevalideerd doelenkader	◆	◆
Leef- en leerklimaat	●	●
Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie	●	◆
Effectieve feedback	◆	●
Materiële leef- en leeromgeving	●	◆

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de kwaliteitsontwikkeling.
- De kwaliteit borgen van de leerlingenbegeleiding met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen.

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor competenties in het Frans in de eerste graad A-stroom.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor competenties in STEM in de eerste graad A-stroom.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF

9 BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID

“Een doorlichtingseenheid bestaat uit structuuronderdelen (of delen van een structuuronderdeel op een bepaalde vestigingsplaats ingericht) van één schoolbestuur die (conform de finaliteit van het OK-kader) een geheel vormen en waarvoor het bestuur een samenhangend pedagogisch (kwaliteits)beleid ontwikkelt. Dit geheel is gelijktijdig het voorwerp van het onderzoek door de inspectie, conform het kwaliteitsdecreet.”

DE	Administratieve instellingsnummers
2000000205 - GO! Koninklijk Atheneum Berchem	125963 (so) (gedeeltelijk) + 125963 (so) (gedeeltelijk) + 125963 (so) (gedeeltelijk) + 125963 (so) (gedeeltelijk)

De doorlichtingseenheid organiseert onderwijs op volgende adressen:

10 Uitbreidingstraat 246 - 2600 BERCHEM

Het aanbod van de administratieve instellingsnummers die gedeeltelijk behoren tot de doorlichtingseenheid bestaat uit:

125963 - GO! K.A. Berchem
so